

Nr 6/85

Grod-Bladet

BAR 50.000

TRYCK

3	10
4	20
5	30
6	40

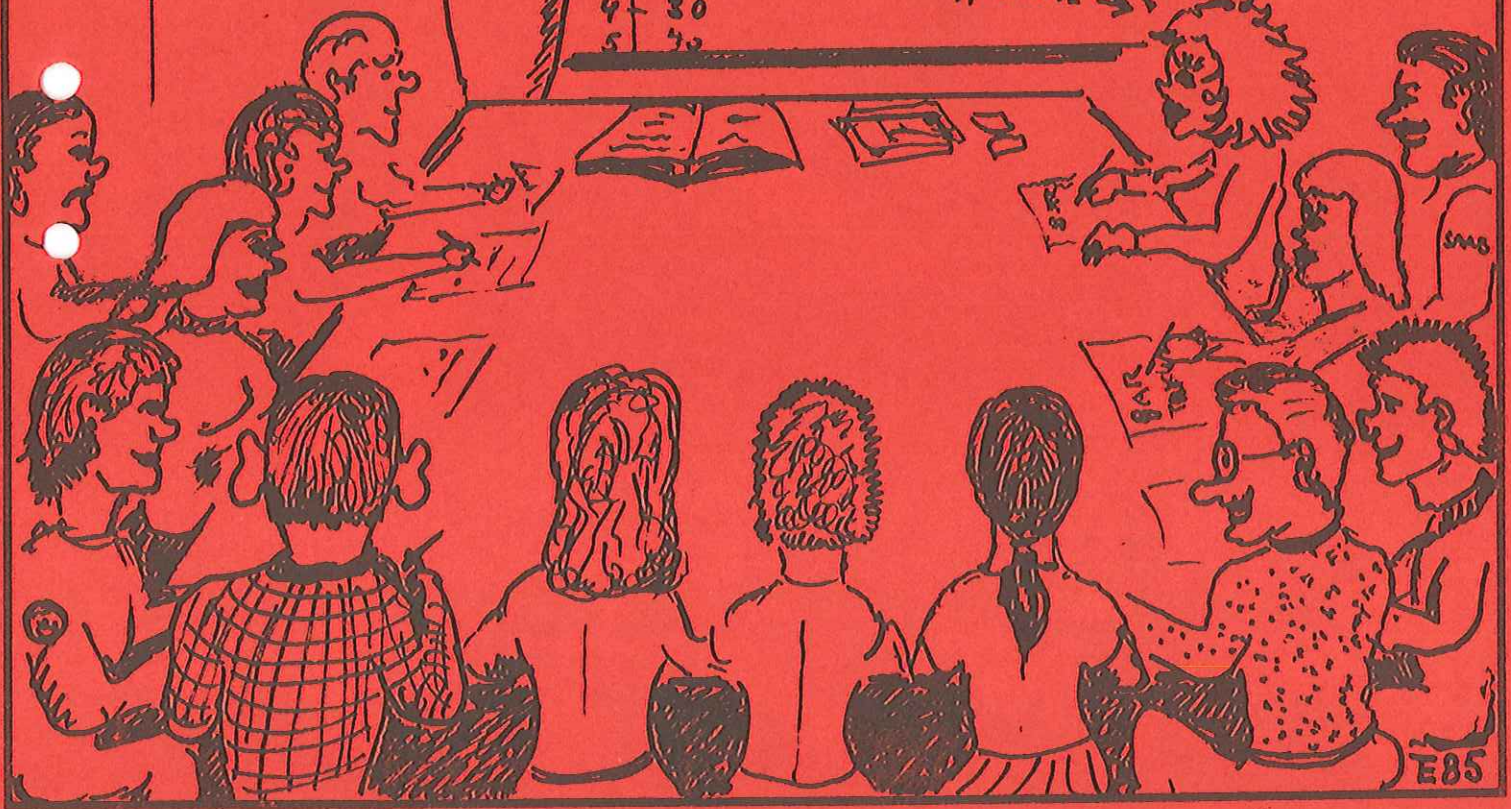
TRYCKUTJÄMNING

ÖRAT

TAUMMINNA

ÖRONMUFFAR

LÄPPVENTIL

grodbladet
KLUBBFAKTA
SDK GRODMÄNNEN Täby

Bildad 1972. Adress: se Ordförande. Postgiro: 85 38 94-4

Klubbtidning för SDK Grodmännen utkommer med 6 nr/år i Feb, April, Juni, Aug, Okt, Dec

Ordförande:	Ulf Jansson	Ropgränd 93	183 41 Täby
		tel. 08 758 95 25	arb. 08 757 07 30
Vice ordf.	Timo Ekholm	Rosenlundsv. 17	186 00 Vallentuna
Redaktör		tel. 0762 720 77	
Kassör	Björn Stålbom	Herrhagsv. 19	122 48 Enskede
		tel. 08 49 60 83	
Sekreterare	Helena Kuukankorpi	Björkbacksv. 67	1tr. 161 30 Bromma
		tel. 08 25 63 06	
Dykplanerare	Peter Jakobsson	Ingefästsv. 69	183 42 Täby
		tel. 0762 110 91	
Klubbmästare	Ulf Lindevall	Stigtomtäv. 5	125 40 Älvsjö
		tel. 08 99 56 34	
Säkerhetsombud	Stefan Karlsson	Mellangårdsv. 10	163 54 Spånga
		tel. 08 36 63 14	
Matrielförv.	Gunnar Dahlstrand	Kyrkallén 3	181 42 Lidingö
		tel. 08 765 04 90	
Ungdomsledare	Anders Messilane	Smultronv. 31	186 00 Vallentuna
		tel. 0762 775 60	

**Köp VÅRA
 NYA SUPER-
 SNYGGA TYG MÄR-
 KEN ENDAST 15:- ST.**

SÄLJES AV ULF.J. Timo.E.
 Björn.S. PETER.J.

2 Omslagsbild: TEORILEKTION i SPORTDYKNING T-HALLEN.

grodbladet

NU

VILL VI HA DINA PENGAR.

ÅRS AVGIFTEN 1986

FULLBETALANDE MEDLEMMAR (EN PER FAMILJ RÄCKER)

APPARATDYKARE.....160 kr
SNORKELDYKARE.....120 kr (Om ingen i familjen är app.dykare)

Minst en person per familj måste vara fullbetalande medlem.
Fullbetalande medlem får Grodbladet, försäkring och Sportdykaren.

FAMILJEMEDLEMMAR

APPARATDYKARE..... 120 kr (Om det finns fler än en i familjen)
JUNIORER 4-16 ÅR 25 kr (Både snorkeldykare och icke dykare)
ÖVRIGA FAM.MEDL 17-99 ÅR 25 kr (Både snorkeldykare och icke dykare)
BARN 0 - 3 ÅR 0 KR

Familjemedlemmar får försäkring och Sportdykaren.
Barn får dock inget eget ex av Sportdykaren.

ÖVRIGA

MEDLEMMAR SOM ÄR MED I ANNAN DYKKLUBB 110 kr

Dessa får endast Grodbladet och annan info från klubben.
Försäkringen och Sportdykaren fås genom annan klubb.

ENBART PRENUMERATION PÅ GRODBLADET 45 kr

SENAST DEN 10 JANUARI 1986
postgiro 85 38 94 -4

Sen sist.

Den 4.10. - Nej. Det blev ingen Oxelösundsresa: bara två anmälda. Antagligen ville alla samla sig till följande veckoslut:

Den 12.10. Och då var det flera anmälda än vad som fick plats på MS Västkust. Vi startade från Stavsnäs brygga och styrde mot "Kofoten", ett sund i lä för de kraftiga vindarna. Ingen hittade någontida av vraken som ligger där. Ändå tog Jeppe Per och Peter till andra stranden av sundet för att dom skulle stöta på vraket i mitten av sundet på väg mot båten. Men dom sölade så länge på ytan att dom hann driva ur kurs redan innan dom kommit under ytan. Men Per hittade en plånbok - med namn och adress av ägaren. Och uppe på däck väntade varm punsch och buljong. Ingen tyckte vara just nedslagen för att man inte hittat vraket: "en gammal brädhög". Gladast var förstås Stefan som om bara några dagar skulle vara på Maldiverna. Han skall jobba där som instruktör ett tag framåt. Om vi avundades honom? "Ja. Det var rätt varmt och mysigt i kabyssen med.

Den 17.10. styrelsemöte hos Helena. Protokollet på s. 5.

Den 20.11. började vår apparatdykarkurs på riktigt. En del av deltagarna hade varit i simhallen redan på två onsdagar och haft lite förberedande övningar. 5 av de 14 deltagarna är våra snorkeldykare, de övriga nya medlemmar. Dom har redan fått smaka på Toomas Tammes söderluft i den grunda delen av bassängen. Kursen kommer att ta jullov från den 5.12.85. till 15.1.86, men deltagarna kommer nog att vara med på våra badtider och kommer då att ha tid till att bekanta sig med oss. Tänk på att vi har vår Lucia i Tibblebadet onsdagen den 11.12. kl 20.

Den 21.11. möttes styrelsen hos Ulf Lindevall. Protokollet på s. 5.

P.S. Per hittade ägaren till plånboken i Åkersberga. Han hade tappat den för tre år sedan under en seglats.

V Ä L K O M N A
T I L L
G R O D M Ä N N E N

N Y A
M E D L E M M A R
(och blivande apparat-
dykare)

Andersson, Anita
Andersson, Krister
Delfs, Egon
Estberger, Eva
Falck, Claes
Furhall, Ann-Louise
Hedberg, Elisabeth
Löfgren, Per
Westerlund, Pierre

Flygkårsv. 11
Lansenv. 11 A
Karlbergsv. 22
Emågatan 19
Ringv. 83, 3 tr ög
Rystav. 11 A
Grevg. 32
Vinbärsv. 19
Slånbärsv. 7

183 62 TÄBY Tel. 08 - 756 4025
183 65 TÄBY 08 - 758 7712
186 00 Vallentuna 0762 - 74 887
121 57 Johanneshov 08 - 59 49 60
116 60 STOCKHOLM 08 - 41 06 75
183 46 TÄBY 08 - 758 1208
114 53 STOCKHOLM 08 - 62 26 56
161 52 BROMMA 08 - 37 64 19
182 36 DANDERYD 08 - 755 2173

Adressändring:
Landström, Hans

Storingsv. 6

184 00 ÅKERSBERGA

STYRELSEÖFTE SDK GRODDEVÄNEN den 17. okt. 1985.
(hos Helena)

Närvarande: Ulf J, Timo, Björn, Ulf L, Helena, Peter, Gunnar.

- § 1. Justeringsman: Timo Ekholm.
- § 2. Endast 5 anmälda hitintills till sportdykarkursen. Timo kollar h.r mycket och skulle kosta att anordna om kursen i ngn lokaltidning samt sätta upp ett anslag på en väl synlig plats i Tibblebadet.
- § 3. Det har hänt ett badgäster stannat kvar i simhallen på vår badtid. Vi måste alla hjälpas åt att kontrollera att de badande verkligen är klubbmedlemmar i deras gäster.
- § 4. Stefan Karlsson är i veckan till Maldiverna för att stanna där en längre tid framt. Gunnar Dahlstrand kommer att fungera som säkerhetsombud under tiden.
- § 5. Studiebesök för säkerhetsombuden den 23-10. i Harkarby: Gunnar ått delta.
- § 6. Peter Jacobson kommer att gå dykledarkursen hösten -85 - våren -86. Klubben subventionerar kursen med kr. 500:-- . Summan kommer att utbetalas i delposter vid början av var och en av de fyra kursavsnitten.
- § 7. Till Ålanderaren 16 anmälda hitintills.
- § 8. Nya medlemmar:

Jonsson, Jan	Soldatvägen 3.	186 00	Vallentuna	0762-744 98	AD
"	Torbjörn	"	"	"	AD
"	Inga-Britta	"	"	"	FA
"	Ulrika	"	"	"	SB
Lindqvall, Mikael	Stigtontav. 5	125 40	Älvsjö	081-99 56 34	FA
"	Arne-Marte	"	"	"	FA

Adressändringar:

Dahlstrand, Gunnar	Skärvarbr inkav. 11, 2 tr. 122 31	Änskede	08-18 02 61
Estberger, Mats	Sleipnerg. 52, 5 tr. 195 00	Märsta	0760-203 66
Holmgren, Björn	Tingvallav. 9 F	195 00	Märsta 0760-14 365
c/o Svanberg			

- § 9. Klubbens Lucia firas den 11.12. i Tibblebadet.
- § 10. Ulf J. gör en sida med påminnelser om årsavgiften för nästa Grodbleadet.
- § 11. Nästa Grodbleadet utkommer i slutet av november.
- § 12. Nästa styrelseöfite den 21.11. kl 19⁰⁰ hos Ulf Lindqvall.

Vid protokollet:

Helena Kuukanen
Helena Kuukanen, sek.

Justeras:

Timo Ekholm
Timo Ekholm, v. ordf.

STYRELSEÖFTE SDK GRODDEVÄNEN DEN 21.11.85.
(hos Ulf Lindqvall)

Närvarande: Ulf J, Timo, Ulf L, Helena, Peter.

- § 1. Justeringsman: Timo Ekholm.
- § 2. Klubbens sportdykarkurs startade i Tibblehallen den 13.11. under Tomas Tamms ledning. Antalet kursdeltagare 14, av vilka 5 snorkeldykande klubbmedlemmar.
- § 3. Kursen kommer att ha badgästuppläg 5.12.85 - 13.1.86.
- § 4. Årsmöte med årsfest lördagen den 8. febr. 1986. Ulf J. och Ulf L bör sig för om lämplig lokal för mötet.
- § 5. DN kommer troligen att beställa oss i Tibblehallen någon av de närmaste veckorna.
- § 6. Nya medlemmar: alla deltagare i sportdykarkursen.

Andersson, Anita	Flygdärv. 11	183 62	Täby	08-756 4025	
Andersson, Kristar	Lansenv. 11 A	183 65	"	08-758 7712	
Delfe, Egon	Karlbergsv. 22	186 00	Vallentuna	0762-74 887	
Estberg, Eva	Rudgatan 19	121 57	Johanneshov	08-594960	
Falck, Claes	Ringv. 83, 3 tr dg	116 60	Stockholm	08-410675	
Furball, Ann-Louise	Rystav. 11 A	183 46	Täby	08-7581208	
Edberg, Elisabeth	Grav. 32	114 53	Stockholm	08-622656	
Löfgren, Per	Vinsärv. 19	161 52	Bromma	08-376418	
Westerlund, Pierre	Slånärv. 7	182 36	Danderyd	08-7552173	
Adressändringar:					
Lindström, Hans	Storängsv. 6,	184 00	Åkersberga		

- § 6. Lucia i Tibblebadet omg. den 11.12. Vi skall ha Luciafest kl 20⁴⁵ sedan allmänheten lämnat samsesingen. Klubben bjuder på Lucia-kaffe med dopp.
- § 7. Valberedarna Ann-Kristin Ståhl och Örjan Stogerydh kallas till nästa styrelsemöte.
- § 8. Nästa styrelsemöte i Tibblehallen den 11.12. kl 19⁰⁰.

Vid protokollet:

Helena Kuukanen
Helena Kuukanen, sek.

Justeras:

Timo Ekholm
Timo Ekholm, vice ordf.

" EFTERLYSNING!
BIDRAG TILL DENNA TIDNING
SÄNDES TILL REDAKTÖREN.

grodbladet

GRODMÄN: Bada gärna bastu - men slå inte för hårt i dörren.
=====

Vid den tiden då grodmännen hade badtid i Tibblebadet på Söndagsmornarna hände det ofta att man satt i kassan med sin lilla kaffemugg och slötittade. Helt plötsligt kunde huset skaka i sina grundvalar och det lät som en explosion. Det var en grodman som "slängde" igen bastudörren efter sig. Och en grodman som går in måste ju också komma ut. Det var ett smällande utan like. Påpekade jag att man inte skall slå så hårt i bastudörren såg grodmännen endast förvånade ut.

I Grodbladet brukar det mesta som händer grodmännen relateras men den här episoden har man med alla medel försökt tysta ned.

Det hände sig vid en dykhelg på Västkusten i höstas. Efter femtio regniga, leriga landsvägsmil ser grodmännen fram emot en timmes avkoppling i den sköna bastun i källarvåningen till det tjusiga multinationella dykcentret. Men grodmännen fick inte vara ifred en minut. En massa konstiga människor stack ideligen in nosen och ställde egendomliga frågor.

Först var det en finnickig herre i uniform, uppenbarligen någon som slitit sig från stadens regemente. Han sa: - Vad är det för skillnad på 10-kronors och 20-kronors? Grodmännen, som inte begrep vad han snackade om, sa att det är en helvetes skillnad. Hos de 20-kronors brukar man få kaffe med dopp innan man går hem på morronkulan. Mannen i uniformen tycktes inte vidare belåten med svaret utan lämnade lokalen med en grimas.

Sen var det en civilist med långt hår som kom instolpande i bastun blåsande på en stor cigarr: -Det kan väl inte vara nya grejer precis? sa han. Hur pass begagnade är dom? Grodmännen i bastun tittade undrande på varandra och sa, att "dom har väl gått mätarn runt några gånger förståss". Den långhårige rev sig i det långhåriga, gav dem en lång blick och dunstade sedan.

En dam var nästa person i dörren. -Oj, skrek hon, jag har fått fel! -Inte oss emot, sa grodmännen, för damen var rasande snygg.

Därpå sparkades dörren upp av en pensionerad major som röt: -Mässing va? -Ja, sa en grodman på laven, här sitter vi i bara mässingen. Det hör likasom till. -Buckliga? sa majoren. -Du ser ganska bucklig ut själv, hörnu, sa en annan grodman på laven. Då retirerade även majoren.

Vad i herrans namn skulle det här föreställa? Här hade man bespetsat sig på en skön ångsiesta i bastun och så blir det ett förbannat rännande på galningar som ställer underliga frågor. -Om det åtminstone vore 1 April, så skulle man förstå nånting av det hela, sa en grodman på laven. -På Karusellens tid, när Hyland var i farten, då kunde ju vad som helst hända. Jag minns att det kom in en karusellelev i gummistövlar och tog prenumerationer på bokverket "Svenska bastustjärtar". -Eller dolda kameran, sa en annan grodman, en gång blev jag filmad när jag kliade mig på löken och det kom i TV.

Ännu en gång slogs dörren upp på vid gavel och en liten gosse ropade med späd röst: -Pappa undrar om ni kan lägga undan en åt honom? -Vad heter han? -Osvaldsson. -Åkej. Gossen försvann och grodmännen gav varandra en ny blick av oförstående. Tvål eller handduk, vad var det som denne Osvaldsson ville att man skulle lägga undan. Världen är full av mysterier, särskilt denna dag.

Det kom en karl i snickarbyxor som inte frågade något alls. Han bara såg sig omkring och sa: -Vore jag inte så omusikalisk, skulle jag tjacka en på stubben.

En annan i kavajkostym gjorde likadant, lät blicken svepa runt lokalen, och sa sen: -Tacka fan för att det redan är utsålt, med dom priserna!

En snuvig farbro med paraply hajade till när han såg nakna grodmän i lokalen och sa: -Jaså, det var bara ett lockbete ... snuskisar där! Kan inte ni, som är lite sexuellt snedvridna, locka till er pojkar på annat sätt? Grodmännen på laven började bli lite förbannade. Farbrorn avgick medan han gjorde en aja baja-gest med paraplyet.

-Konstig lokal för sånt här, sa en som liknade Clark Gable i "Borta med vinden", i varje fall hade han likadan hatt. -Hur många ventiler är det? Grodmännen såg sig om och sa: -Två, en vid durken och en vid taket. -Då kan det väl inte låta nåt vidare? sa Clark Gable. Men man kan väl inte begära allt för 20 spänn. För dom 10-kronors är väl slut? -O ja, sa grodmännen på laven. -Kan jag få den inslagen, undrade Clark Gable. Den ska vara som present till en gammal fanjunkare.

På tröttnade grodmännen och lämnade den sköna lokalen utan ett ord. Visst var det synd på den rara ångan, men så här kunde man ju inte ha det. När de på utgående från bastun vände sig om och betraktade dörren, insåg grodmännen emellertid, att de hade sig själva att skylla. Man ska aldrig slå igen en bastudörr för hårt. På dörren stod det:

BASTUBA 10.00-20.00.

En bokstav hade fallit bort.

PS. Vid kontroll med personalen i Tibblebadet har det visat sig att det numer aldrig hörs något "smällande" i dörren när grodmännen har baddid. DS.

Hasse Landström, f.d. badmästare i Tibblebadet, kåserade.

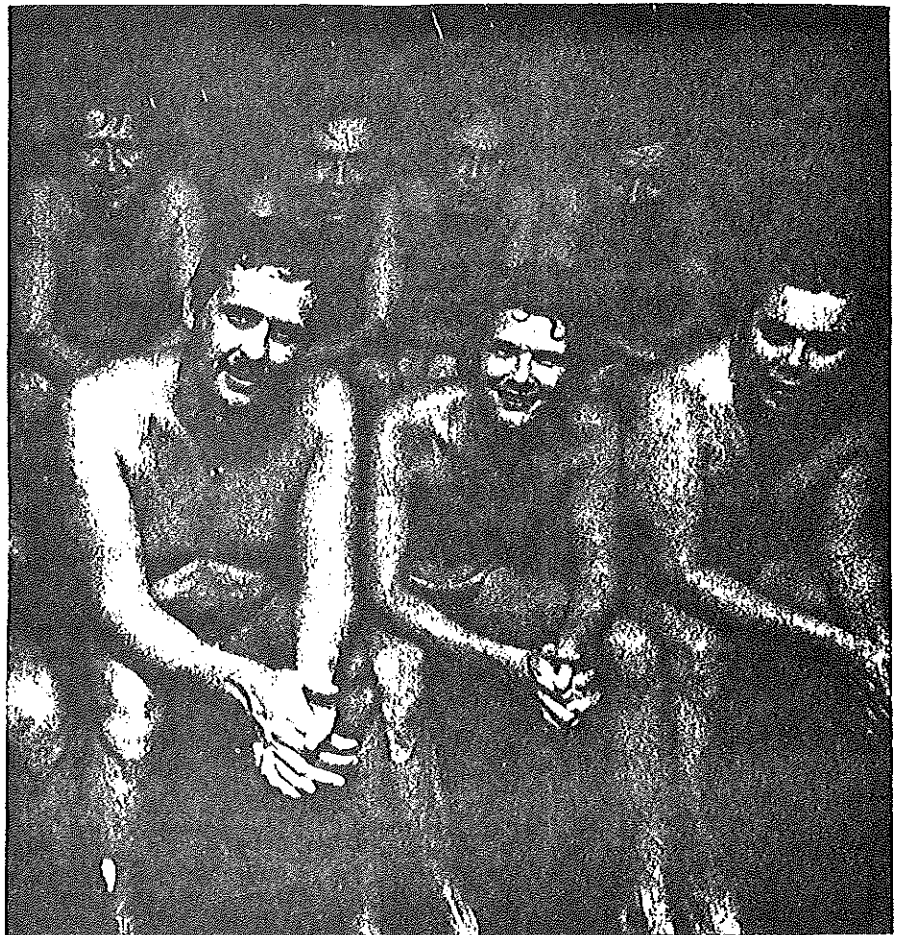
★ Det lär ha hänt i Mexico, där den dödsdömde banditen en morgon fördes ut framför exekutionspatrullen. Och den snälle befälhavaren sa:

- Är det något du vill ha?

- Ja, ett glas vatten.

- Vatten? Vill du inte hellre ha ett glas tequila?

- Nä, sa den dödsdömde, jag försöker lägga av med spriten ...!

- Vet du vad som är världens största luftförorening? - Nej! - En bataljon norska fallskärmshoppare!

- Vet du vad det står i botten på alla ölflaskor i Norge? - ??? - Öppnas i andra ändan!

Marinbiolog i miniubåt fann spår av naziguld

TOPLITZSEE (AP). Bärgningsmanskap har hittat nazistiska hemliga vapen i sjön Toplitzsee och dess ogästvänliga omgivningar. Nu planeras en ny expedition med hopp om att finna ytterligare krigsskatter i sjöns mörka vatten.

Grodman ur den österrikiska armén hittade i november två raketer som avfyra under vattnet, en uppskjutningsramp, falska brittiska sedlar och andra krigsrelikier. Toplitzsee har länge trots vara gömstället för det omtalade naziguldet, men hittills har sökandet inte gett resultat.

Intresset fokuseras nu på två mystiska bunkrar, en på stranden och den andra enligt uppgift under vattnet.

Toplitzsee är en djup sjö med bräckt vatten som är ogästvänlig för de flesta former av liv. Sjön omges av karga döda berg. Det finns ingen väg som leder till Toplitzsee, belägen omkring sex mil sydöst om Salzburg, och det är inte många turister som hittar dit.

Från och med 1942 var sjön en hemlig försöksanläggning där Hitlers flotta testade föregånga-

re till dagens ubåtsbaserade missiler. En lodrät klippvägg nära sjöns södra ände uppvisar tydliga årr från provskjutningarna.

Fann krigsskrot

Det senaste sökandet började efter det att en västtysk vetenskapsman hade hittat krigsskrot när han i en miniubåt letade efter sällsynta maskar och bakterier.

Andreas Leeb, chefen för den federala bombdesarmeringsenheten, säger att hans manskap kommer att försöka ta sig in i den underjordiska bunkern någon gång i början av nästa år.

Bunkerns existens avslöjades den 21 november av tidningen Kurier som skrev att bunkern hade apaterats med sprängämnen av nazisterna för att skydda guld och annat krigsbyte.

Sista nazifästet

De ihållande ryktena om naziguldet bygger dels på att sjön är avsides belägen och dels på händelser i området under andra världskrigets sista dagar. Toplitzsee var en av nazisternas sista fästen och det förekom strider i omgivningarna även efter Tysklands villkorlösa kapitulation den 7 maj 1945.

Naziledare på hemliga uppdrag träffades i området, enligt sonen till den siste tyske kommandanten där. Richard Hofer säger att hans far också berättat om mystiska transporter som anlände dit från alla delar av det döende tredje riket.

Men fadern, general Ferdinand Hofer, tog med sig det han visste i graven 1971, berättar hans son i en intervju med nyhetsbyrån AP.

Hemliga papper

Jag tror att hemliga papper placerades i sjön, bland dem koder till hemliga bankkonton i Schweiz, säger en tjänsteman vid Österrikes försvarsdepartement i ett privat samtal.

Hermann Göring och andra naziledare träffades i området mot slutet av kriget och det är känt att de hade med sig stora summor pengar och hemliga papper.

Utifrån det hans far berättat beskrev Hofer de kaotiska scenerna under krigets sista dagar, när de mystiska transporterna gick upp i rök.

Mellan 4-8 maj fanns det fortfarande tyska enheter som passerade igenom här. Min far berättade för mig att högt uppsatta SS-män och militärer anmälde sig vid hans högkvarter bara några dagar innan de amerikanska trupperna anlände.

De sade sig ha ett uppdrag som skulle utföras i den sydliga delen av Salzkammergut i riktning mot Toplitzsee, och min far såg även transporter ge sig av i den riktningen.

General Hofer vägrade gå in på några detaljer när han talade med sin son.

Han sa alltid "vänta tills jag är död, för då gäller inte min tystnadsplikt längre och du kan läsa mina dagböcker", berättar hans son.

Jag fick tag på dem strax efter hans död och de var mycket utförliga dagböcker som han hade fortsatt att skriva även efter krigets slut.

Men de 2025 sidor som handlade om Toplitzsee och krigets slutskede var borta. Någon hade rivit ur dem.

Räddningsdräkt

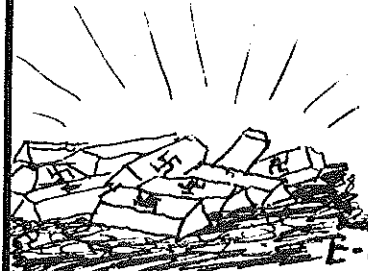
»Liukko 806 C» har hög flytförmåga. Stövlar och handskar är fastsatta i dräkten. Helikopterbälte ingår. »807 MV» är både räddnings- och arbetsdräkt. Stövlarna är fastsatta medan handskarna är lösa. AB Förenade Brandredskap, Katrieholm.

I tullen

Den lille pojken passerar tullen och vill absolut att tullmannen ska titta i hans bagage. Tullmannen öppnar väskan och ger med låtsad stränghet:

— Nå du har väl inga cigaretter i din väska?

— Nej då, svarar pojken, dom har mamma i hatten...

KÖP BÅT EFTER PLANBOKEN SA DOM!

Regementet hade i tätaste kulrägn vadat över en flod, beskuten även bakifrån af en fiottlig ströfkår. Läkaren, som hade fullt upp att göra med att förbinda de sårade, fick plötsligt syn på en gammal soldat, som han väl kände och som såg märkligt blek och medtagen ut, fast alltiämt kallblodig och rak i ryggen.

— Är ni sårad, Barret? frågade läkaren.

Barret stod tvekande ett ögonblick, hvarpå svaret kom:

— Ja, doktor, jag blef skjuten fyra gånger genom hakan, men när jag vadade genom floden, drack jag en slurk vatten och jag läckte inte, så jag tror att jag nog är all right.

Sade och gjorde helt om, hvarpå han med långsamma men säkra steg återvände till skyttelinjen.

En följande undersökning visade, att diagnosen var riktig både med afseende på skadorna och resultatet.

ÄN ÄR INTE BOTTEN NÅDD I GAMLA ÖSTERSJÖN

Fynd till vrakpriser

Nu har det piggnat till i dykeri- och skattletarbranschen. Häromdagen hittade en amerikan spanska guldpenningar för några miljarder utanför Florida. Och vi skall väl inte vara sämre.

Men så djupt behöver ju ingen sjunka, lilla Östersjön är också en guldgruva för sportdykare och marinarkeoologer.

Det är bara att sätta på sig syrgastuben samt skaffa sig den nyutkomna vägledningen "Om vrak och andra sjöfynd" som på ett tydligt sätt ges ut av Sjöhistoriska museet.

Våra vrak vaktas inte av stingrockor och andra blodtörstiga gynnare utan värre ändå: av fornminneslagen!

Med väl valda citat ur sagda lag i näven är det bara att sjunka mot botten och under tiden kan man ju undra hur det kommer sig att gamla träfartyg århundrade efter århundrade ligger där intakta och bara väntar på att bli bärgade.

Alltihop är skeppsmaskens förtjänst. Det är en liten snäcka som i saltare hav, ja redan på västkusten, äter upp allt trä. I Östersjön trivs den inte. Det gör att 1 000-tals gamla träfartyg ligger mer eller mindre intakta längs Östersjön kust.

Regalskeppet *Wasa* från 1628 och *Kronan* från 1676 är de mest spektakulära. *Wasa* hittades 1956 av Anders Franzén, *Kronan*, 1980

Men det finns alltså många andra, stora och små, handelsfartyg och örlogsfartyg.

De gamla segelfartygen hade mycket svårt att manövrera. Trånga skärgårdsleder var farliga, ibland omöjliga att segla igenom. Försökte skepparen ändå eller var han tvungen att försöka kunde det sluta illa. Fartyget gick på grund och förläste.

Dåliga sjökort, okända grynnor och skär har också gjort Östersjön till en skeppskyrkogård.

Sjöhistoriska museet i Stockholm har ett register som omfattar cirka 1 000 kända vrak och 10 000 uppgifter om förlästa fartyg, säger Sibylla Haasum.

De gamla vraken berättar

inte bara om forna tiders fartygskonstruktion. Lasten berättar om export, import och om havet som transportväg. Besättningens personliga tillhörigheter ger en bild av livet ombord, vad man åt och drack, hur man var klädd. Vanliga fynd är husgeråd av olika slag, flaskor, krukor och bestick.

Det man hittar ombord fanns där då skeppet gick under. En utgrävning för arkeologen till ett bestämt år, en bestämd dag, ja, kanske till och med till ett bestämt klockslag. Ett vrak blir en tidsmaskin.

Fram till 1967 var det fritt fram att plocka delar och fynd från vrak. Men bärgningen av *Wasa* och de skatter som kom till ytan visade att skeppsvrak måste skyddas precis som fornlämningar på land.

År 1967 utökades därför fornminneslagen till att gälla också skeppsvrak äldre än ett-hundra år, säger Sibylla Haasum.

Till hjälp åt sportdykare har Sjöhistoriska museet givit ut denna skrift "Om vrak och andra sjöfynd. Hjälpredda för sportdykare och marinarkeoologer." I den berättas om vad man får göra och vad man inte får göra med vrak och andra sjöfynd.

Där ges också en översikt över de mest intressanta marinarkeoologiska utgrävningarna under de senaste åren: *Kronan* (förläst 1676), den medeltida *Mollökoggen* från Bohuslän, *Vikingaskeppet* i Foteviken, Skåne och *hjulångaren Erik Nordevall* förläst 1856 i Vättern.

Skriften ger också en handledning i hur man letar efter vrak i arkiv och bibliotek.

I "Om vrak och andra sjöfynd" finns också adresserna till arkiv, museer och Sportdykarförbundets specialdistrikt.

Skriften kan rekvireras gratis från Sjöhistoriska museet, 115 27 Stockholm, tel 08-22 39 80.

P.S. fornminneslagen har tillkommit för att hålla Östersjön rent från stingrockor och bläckfisk.

DN 26 Juli -85

Med den nya broschyren från Sjöhistoriska museet i hand kommer sportdykarna att göra idel bottennoteringar.

Frivilligt hajbete !

Jeremiah Sullivan, Kalifornien, är hajbete. Han dyker i hajrika vatten och försöker få fiskarna att bita honom. Men de ville inte för de är fredliga varelser även om tändarna verkar tyda på motsatsen. För att locka till sig hajarna tar Sullivan med sig fisk som hajar brukar gilla, och då brukar de nafsas och till och med skada Sullivan ganska illa så att han måste vila upp sig ett tag. Varför gör Sullivan allt detta? Han gör det för att få fram en hajsäker dräkt för dykare, räddningspatruller, fiskare, flygare och andra som kan tänkas hamna i hajvattnen. Han har arbetat fram en 10 kilo tung dräkt av rostfritt stål bland annat.

VR. VATTENPOITEN
8-85 AV
E

Bra försäljare

Är han en fantastisk försäljare, säger du.

Jaa, han sålde nyspulver till en frimärkssamlare.

Hur kom det sig att fru Halvorsen föll ut genom fönstret? - Hon höll på att stryka gardinerna!

Sista önskan

"Har ni någon sista önskan? frågade prästen mannen i den elektriska stolen.

"Bara en enda, fader."

"Vad är det då, min son?"

"Hålla handen."

Zeewijk utforskat

ETT SVÅRT OCH FARLIGT ARBETE I STRÖMMAR OCH BROTTSJÖAR.

Där ute på revet låg vraket. Dånnet från bränningarna hördes ända fram till ön där jag stod, fyra kilometer från revet.

När de skeppsbrutna försökt få storbåten i sjön hade den vräcks omkull i brottsjöarna. Det var där, just där som vi skulle försöka göra en marinarkeologisk undersökning. I Sverige hade det aldrig gått. Ingen skulle vågat ta ansvar för ett sådant projekt och arbetarskyddstyrelsen hade förmodligen förbjudit det.

Men det här var Australien, framtidens och möjligheternas land där ingenting var för svårt eller komplicerat. Zeewijk, den holländska ostindiefararen med fyra svenska sjömän ombord, skulle undersökas. Punkt. Slut. Var det problem med strömmar och brottsjöar var det upp till expeditionsledaren att försöka lösa dem.

Ostindiefararen

Det hela började hösten 1726 i Middelburg, Holland. Den ordinarie kaptenen Jan Bogaard hade blivit sjuk. I stället anställde det Holländska ostindiska kompaniet en f d styrman Jan Steyns som befäl.

När svenskarna Henrik Ahlberg, Swerus Petrus, Dick Theunis och Swerus Dirksz mönstrade på Zeewijk för den långa resan till Fjärnan Östern anade de inte att just detta skulle visa sig vara ett mycket olyckligt beslut.

26 november 1726 lättade Zeewijk ankar för att börja sin långa seglats till Java. Den tremastade över 40 meter långa ostindiefararen hade bestyckats med 36 kanoner till försvar mot eventuella pirater. Ombord fanns 208 sjömän och soldater och last och proviant för den långa resan österut. I lasten ingick järn, tegelsten och förnödenheter men viktigare och värdefullare än något annat var de tio kistor med silvermynt som stuvats akterut i skeppet. Det var betalningsmedel för kryddor, te, siden, porslän och andra lyxvaror som fartyget skulle ta med sig hem på återresan. Silveret uppgick till ett värde av över 300 000 gulden. För Henrik Ahlberg och hans kompanjoner var detta en ofattbar summa. Själva hade de inte mer än nio till tio gulden i månaden.

Ett underligt beslut

Resan till Godahoppssudden tog drygt fyra månader. Efter lossning och proviantering i Kapstaden återupptog Zeewijk resan till Fjärnan Östern. En månad senare fattade Jan Steyns ett underligt beslut. Det finns refererat i skeppsjournalen: "I dag beslutade vi att lägga vår kurs Ost Nord Ost för att om möjligt anlöpa Land Bendorcht (Västaustralien)."

Detta var strikt mot Ostindiska kompaniets order som uttryckligen varnade sina skeppare för de förrådiska reven och sandbankerna utanför Australien. Konaekvenserna blev ödesdigra.

Katastrofen

Natten till 9 juni hände det som inte fick hända. Det som utkiken tagit för månens reflexer på vattnet, var i själva verket bränningarna på de fruktade korallreven utanför Västaustralien. Med full kraft stötte skeppet mot korallen. Vattnet forsade in under däck och snart insåg manskapet att fartyget var förlorat.

Under stora umbäranden lyckades besättningen så småningom rädda sig till en liten korallö några kilometer från revet. Här fanns det viktigaste av allt, dricksvatten. Medan några av männen slog upp läger på ön, arbetade andra med att göra i ordning storbåten för en räddningsexpedition till Java. Henrik Ahlberg och nio andra sjömän seglade i väg. Men någon räddning kom aldrig, männen gick under någonsans på vägen till Java.

Slupen

För de skeppsbrutna som räddat sig till ön återstod endast en möjlighet. De måste själva bygga ett fartyg som de kunde segla till Java. Av vrakgods från Zeewijk och trädd på närbelägna öar byggde de Slopie, det första fartyg som någonsin konstruerats på australiensisk mark. Slutligen kunde 82 av den ursprungliga besättningen på 208 man rädda sig till Batava, nuvarande Djakarta på Java.

Av svenskarna var det bara Dirk Theunis och Swerus Petrus som överlevde. Jan Steyns fräntogs alla ägodelar och utvisades för alltid från holländskt territorium. I realiteten kom han för alltid att vara en dömd man, en man utan framtid.

Åter till ön

De skeppsbrutnas ö, Gun Island, var kal och obebodd. Den var 800 meter lång och 300 meter bred. Någonstans bland sanddynerna måste resterna av de skeppsbrutnas läger ligga.

Ute på revet hördes det eviga, malande dånnet från bränningarna. På stranden låg fyra ton utrustning och proviant för vår expedition. Zeewijkprojektet hade startat. För Western Australian museums räkning skulle jag leda en expedition som skulle undersöka vraket och gräva ut de skeppsbrutnas läger på ön. I australiensisk anda skulle jag tillsammans med ett femtontal expeditionssmedlemmar trotsa strömmar, vågor och haj för att skriva om den historia som fanns i Au-

strallen femtio år innan James Cook landsteg på östsidan och officiellt "upptäckte" landet.

Utgrävningsarbetet börjar

Platsen där Zeewijk förlit måste vara en av världens mest otillgängliga arbetsplatser. Oftast är vågorna sju till tio meter höga när de bryter över vraket — ibland högre sällan mindre.

Resterna av vraket ligger spridda utanför och innanför revet. Kanoner, ankaren och föremål är övervuxna av koraller och sjögräs och i ojämnheter på botten ligger dolda fynd.

Vi kastades handlöst fram och tillbaka av vågorna samtidigt som vi försökte mäta in och fotografera de olika delarna av vraket. Det som tog några minuter för en eller två dykare att utföra på ett svenskt vrak, tog här en timme för fyra till sex dykare.

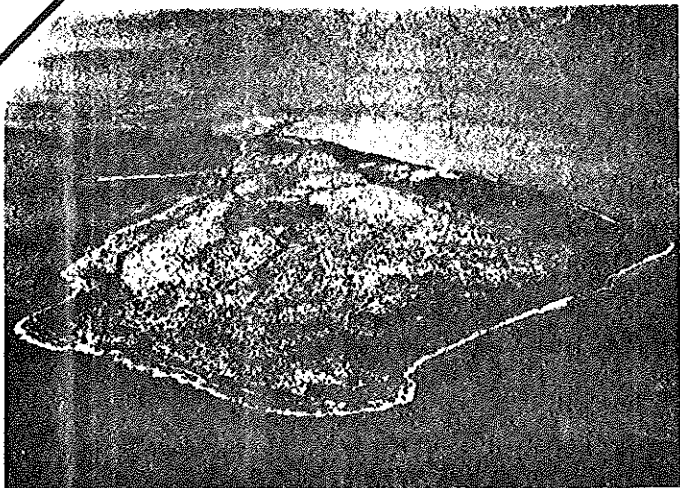
Två gånger överraskades vi av haj. Och det var inte en haj utan stora hajstim, sådana ingen av oss trodde existerade. Från botten till vattenytan cirklade en formation av hajar i olika storlekar runt, runt. De gjorde utfall mot några av dykarna som tagit betäckning bakom Zeewijks jättelika bogankare. Först när fem av dykarna samlade ihop sig och gick till anfall med ritbräden och hammare i högsta hugg gav de sig av.

En av dykarna fotograferade händelsen. Han tog sex bilder. De fem första var sneda och vinda och hade bara med vattenytan eller botten. När han tog sin sjätte bild hade han sansat sig så pass att han fick med hajarna.

Zeewijks vrakplats är en utsatt arbetsplats. En dykare kunde spolas i väg ett femtontal meter av en jättevåg. Här försöker några dykare mäta upp en kanon trots de kraftiga bränningarna på vrakplatsen. Foto: H Edwards.

FORTSÄTTNING NÄSTA SIDOR.

Gun Island-Zeewijkön, den ö dit de skeppsbrutna räddade sig år 1727 och där även Zeewijkexpeditionen hade sitt läger. Foto: Pat Baker.

Fynd trots allt

När detta hände hade vi redan arbetat tre säsonger på vraket. Alla ankaren, kanoner och fynd var inmätta och fotograferade. Med en suck av lättnad kunde vi koncentrera oss på arbetet med det vrakbuds som spolats in över revet.

Där fann vi elefantbetar från Godahoppssudden, sällsynt japanakt och kinesiskt porslän, silvermynt, vinglas, stengods och rester av befällets ökrus och vinkaraffer.

På land lyckades vi efter mycken möda till slut lokalisera tio av tältlägren på ön. Den verkliga höjdpunkten var när vi fann den plats där Slope byggts, Australiens första skeppsgård.

Allt eftersom vi grävde oss fram i sanddynerna fick vi en allt klarare bild av de skeppsbrutnas liv på ön. Här fanns en lagad kritpipa, vinglas, en tärning, silverspännen från någon av officerarnas skor, en kam och rester av de skeppsbrutnas lägereldar. Ben av fågel och säl, förkolnade träbitar och mörka lager i jorden visade var de gjort upp eld och ätit sin mat.

På kvällarna när vi själva satt framför vår lägereld tänkte vi ofta på de skeppsbrutna. Liksom de levde vi isolerade i tält ute på den kalla, ogästvänliga ön. Men vi hade tvärvant och radiotelefon och bodde bara två kilometer från det befolkade australienska fastlandet. 250 år tidigare hade Zeewijkmännen haft sitt hem på andra sidan av jordklotet.

3 000 fynd

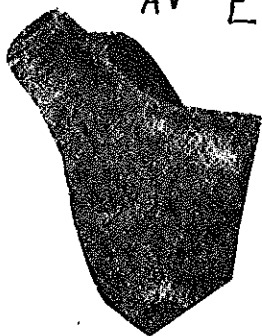
Efter tusentals arbetstimmar på land och i vattnet, hade vi gjort över 3 000 fynd. Vi hade lärt oss hur Zeewijk en gång förlit på revet och hur hon brutits ned under vågorna. Fynden av de skeppsbrutnas tillhörigheter hade lärt oss mer om den enkla vardagsmänniskans tillvaro i 1700-talets Europa och mer om hur några av de första människorna på det australiensiska fastlandet en gång levde.

När Henrik Ahlberg och de andra svenskarna mönstrade på Zeewijk den där höstdagen i Middelburg, visste de inte att de skulle bli en av de första vita män som kom till Australien. I dag är de en del av den tidiga australiensiska historien.

CATHARINA
INGELMAN-SUNDBERG

UR UNT 19/7-85

AV E

Några av Zeewijks kanoner hade spolats över revet och hittas över 1,5 kilometer från vrakplatsen. Här undersöker en av dykarna en av de kanoner vi fann på insidan av revet. Foto: Pat Baker.

Snusdosa och kritpipa från Zeewijk.

Den här fotgängaren visste ju inte åt vilket håll han skulle springa - så jag körde på honom.

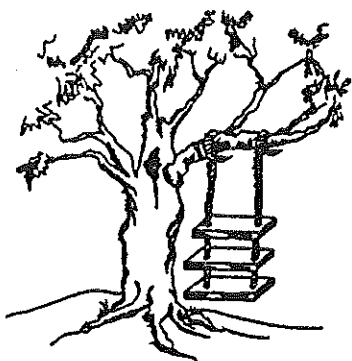
Det fanns en mängd åskådare men inga vittnen.

När jag skulle åka hem råkade jag åka in på fel gård och kolliderade med ett träd som jag inte har på min tomt.

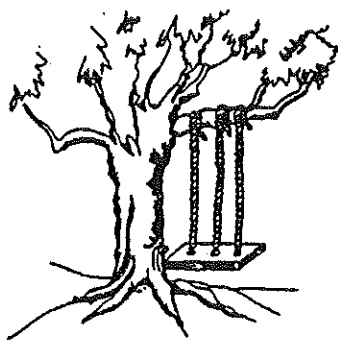
Kon gick emot bilen - efteråt fick jag reda på att hon inte var riktigt klok.

Jag körde på en lyktstolpe, som jag inte blivit varse eftersom den skymdes av några karlar.

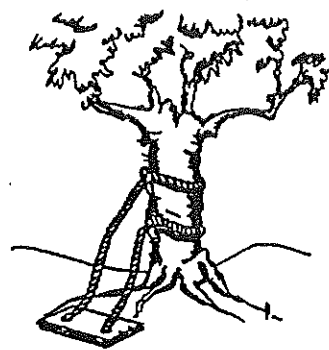
COMMUNICATION IS THE KEY

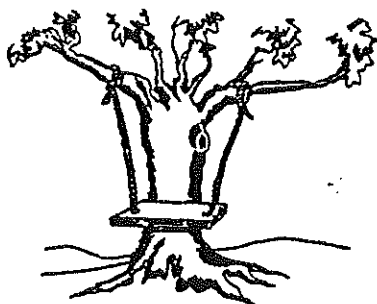
How Salesman sold it

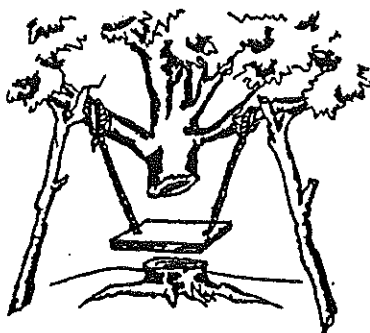
How Purchasing ordered it

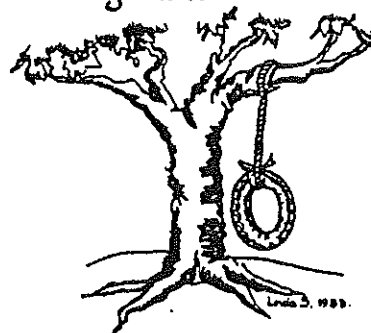
How Engineering Designed it

How Construction Installed it

How Service Dept. made it work

What the Customer wanted

TAGET UR KASTA NR 6-85

Kära hustru

Eftersom det inte går att prata med dig om den här saken (du blir ju så fort irriterad), så har jag bestämt att berätta detta i ett brev.

Under förra året har jag försökt att "hoppa på dig" (älska med dig) 365 gånger, men bara 36 gånger var framgångsrika.

Här ska jag berätta om de tillfällen som blev misslyckade.

Barnen kunde vakna.....	17	gånger
Det var för varmt.....	15	"
Det var för kallt.....	5	"
Du var för trött.....	52	"
Klockan var för mycket.....	23	"
Det var för tidigt på morgonen.....	15	"
Du låtsades sova.....	69	"
Fönstret var öppet och grannarna kunde se oss.....	9	"
Du hade huvudvärk.....	6	"
Du hade ont i ryggen.....	15	"
Du hade ont i magen.....	2	"
Du hade ätit för mycket och var för mätt.....	14	"
Du var inte på humör.....	21	"
Barnen började gråta.....	17	"
Du tittade på TV för länge.....	7	"
Du hade varit hos frissan och var rädd om frisyrer.....	12	"
Vi hade främmande hemma.....	11	"
Det var inte den dag du kände för det.....	19	"

Summa 329 gånger

Av de 36 gånger som jag hade tur, var det inte heller så lyckat:

- 10 gånger sa du att jag skulle skynda mig
- 12 " blev jag besviken, när du började prata om att taken behövde målas
- 1 gång blev du distraherad av en fluga
- 2 gånger var jag tvungen att väcka dig, eftersom du hade somnat
- 1 gång var jag rädd att jag gjort dig illa, eftersom du rörde på dig

★ Den här årstiden är det dags för tältmöten för frikyrkoför-samlingarna. Och det var på ett sådant möte pastor Hansson sträckte armarna mot skyn och skrek:

– Hur många är det som följer med mig på färden till vår Herre och Frälsare ..?

Det var då man hörde en för-synt röst från bakre bänkar. Det var vaktmästare Jansson som kved:

– Hocken sa hjälpte mej å rive tälte då ..?

★ Ibland blir jag så förbannad på frugan. Då tar jag i henne, lyfter upp henne över knäna, drar upp kjolen ... och så glömmar jag jämt varför jag är förbannad ...!

★ Jag tycker det är snyggt av Göran att älska sin mor så mycket. Hon födde tolv barn och Göran säger att dom satte henne på piedestal.

– Älskade ni henne så myc- ket? sa jag.

– Nä, sa Göran, men något måste göras för att hålla henne undan för farsan ...

grodblad

TAGEN UR
KASTA 6-85
AV E

— Husbonn, drängen har gjort mig med barn!
— Den olyckan.. i går bröt han av lien..!

En anan e ju utbildad

• En anan har gått ut jymnasiet å vill ha ett kneg. De e ju marit me kneg nu, många får inge kneg. De e döläskit. En anan nobbar å ta vicke kneg som hellst.

En anan tar bara schyssta kneg med skaplit pröjs, festlig stajl å schysst panchon å ATP å sånt därna. Svensson sejer att vi jymnasister ska ta vicke kneg som hellst. De e junte schysst.

Vi har ju i alla fall gått ut jymnasiet å e utbildade. Sjelv vill ja hellst ha ett kneg där man får skriva eller rekna å bli schef å få lisingbil.

Kunskap e mackt.

"EFTER ATT PER F
GÅTT BERGSBESTIGAR-
KURSEN."

Glöm INTE!

GASFLASKKONTROLL

Enström & Hellman HB

PROVTRYCKT?
SJÄLVKLART!

LARS HELLMAN

Adress
Saltvägen 35
123 56 FARSTA

Tel.
08-94 18 08

Tel. bost.
08-717 57 34

MEDLEMSAVGIFTEN
SENAST 10 JAN

"Miniubåtarna" testade

Omöjliga att upptäcka

Av ANDERS ÖHMAN

Svårupptäckta, funktions-säkra med goda prestanda, men sårbara vid vapensatser — så sammanfattar marinen ett års erfarenheter av två jugoslaviska "miniubåtar" eller som de ska heta — dykarfarkoster.

"Stor-Klas" och "Lill-Klas", som ingår i marinens ubåts-skyddsorganisation har varit nästan omöjliga att upptäcka med ögat och instrument när de uppträtt stridsberedda.

— De är mycket svåra att upptäcka, sa Wyn Engqvist, marinestaben på ondagen när sekretessen lättades kring de båda jugoslaviska dykarfarkosterna. "R 1" och "R 2".

Så mycket mer ville marinen inte avslöja om vilka taktiska fördelar ubåtskyddsorganisationen har fått med de två miniubåtarna — som inte är några ubåtar, utan dykarfarkoster.

De kom till Sverige strax före jul 1984. Tidigare under hösten hade marinens personal utbildat sig i Jugoslavien under fem veckor. Utbildningen omfattade teknik, taktik och praktiskt handhavande.

I Sverige byggdes farkosterna om något för att passa Östersjöns bräckta vatten, som krävde ändringar av ombarlastningen och dykssystemet.

Liknar en torped

Marinens syfte med de två dykarfarkosterna är att testa sina spaningsmedel. Uttrycket "främmande undervattensverksamhet" dök upp i marinens språk under ubåtsincidenten i Karlskrona i februari 1984.

Senare i ÖB:s rapport från denna incident talades det om undervattenmopeder och andra farkoster som inte är dykare — men heller inte ubåt.

— Vi säger att denna teknik ligger ett steg över simfenan, sa löjtnant Mats Jaxvall och löjtnant Göran Forsén, som är piloter på dykarfarkosterna.

Den minsta kallas R1 och är en enmansfarkost för en fullt utrustad dykare med möjlighet att ta med viss extrautrustning. Den påminner om en torped med noskon och inbyggt lastutrymme samt en plexiglasskärm som skydd mot vattenströmmar. I en tryckfast behållare finns navigationsutrustning, hydrofon, ekolod och gyrokompass.

En batterihållare sitter under dykaren och längst akter ut finns elmotor, roder och propeller. R1 är 3,7 meter lång och väger 150 kg.

Som en miniubåt

— Den kan släppas ut genom torpedtuben på en ubåt, sa Björn Willén, örlogskapten på första ubåtsflottiljen. "Lill-Klas" har en aktionsradie på ca 8–9 sjömil.

"Stor-Klas" är den av farkosterna som påminner om en miniubåt. När Mats Jaxvall och Göran Forsén demonstrerade sjöegenskaperna på Hårsfjärdens vatten, så syntes bara en liten del av skrovet. Hon låg stilla som en fisk och rörde sig lika ljudlöst.

— Blåser det och går sjö syns hon nästan inte, sa Björn Willén. För säkerhets skull bogserade "Stor-Klas" en orangefärgad fender i en tamp efter sig.

"R2" är fem meter lång, väger ca 1100 kg och är avsedd för transport av två dykare med utrustning, och har en aktionsradie upp till 20–30 sjömil.

DN 17 okt -85

Foto: LEIF ENGBERG

Mer än så här syns inte marinens jugoslaviska dykarfarkost "Stor-Klas".

Marinens dykare Mats Jaxvall kör den mindre "Lill-Klas" liggande på magen.

Byggt i plast

Dykarna sitter fullt dykutrustade inne i förarutrymmet. Andningen sker ur ett fast monterat gassystem.

Den äggliknande farkosten är byggd i plast och aluminium och därigenom omagnetisk. Förarutrymmet är omgivet av plexiglas och där sitter samma navigationsutrustning som i den mindre R 1. Utrymme finns för batteri, glasflaskor, regler- och barlast-tank. Längst akter ut finns lastutrymme, elmotor, roder och propeller.

De båda farkosterna lämpar sig enligt marinen bäst som transportmedel för dykare.

Ordonnansverksamhet, byte av personal på utsatta ställen, framtransport av personal och material för sabotageuppdrag är exempel på uppgifter.

Ubåtar och utfartyg kan användas som moderfartyg för dykarfarkosterna, varav den mindre kan stuvas i en torpedtub.

Ett uppdrag kräver noggranna navigationsförberedelser. En särskild färdplan upprättas med kurser, farter, tider och djup.

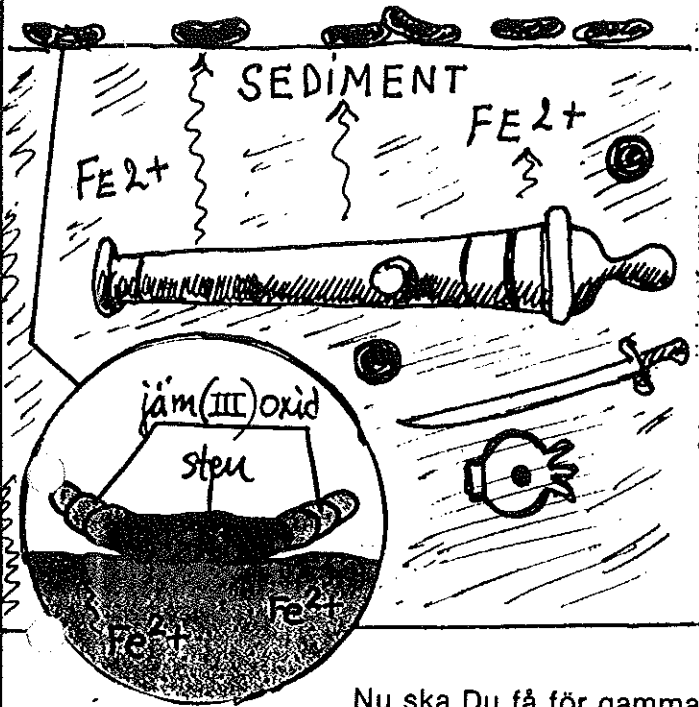
— De är svåra att köra och navigera, särskilt i våra ofta mörka och smutsiga vatten med dålig sikt. Den instrumentering det blir fråga om tar lång tid att lära sig, sa Björn Willén. □

Klumpar som avslöjar vrak *

Om du hittar några slags flata små klumpar på botten nästa gång du dyker, så se upp! Kanske har du då hittat ett vrak som inte längre syns ovanför botten-slammet. Har du tur kan de små klumparna vara en förvarning om rostiga vrakrester, kanonkulor eller annat intressant i botten-sedimenten!

De små flata klumparna kan nämligen vara så kallade järnmoduler. Och att de har samband med järnkoncentrationer på botten känner man till.

DET HÄR HAR VI STÖTT PÅ MÅNGA GÅNGER PÅ VÅRA DYK!
DE SMÅ MYNTLIKNADE BRICKORNA KAN VARA ETT TECKEN PÅ ATT UNDER BOTTENSSEDIMENTET KAN FINNAS EX. METALL I FORM AV FORNMINNEN.

* Skyfall i Asien - eller som vi brukar säga Bangladusch!

Nu ska Du få för gammal ost! sa ystmästaren

Det kan inte vara rätt att sko sig på hovstallets be-kostnad

Jag fattar inte ett barr! utropade dum skogshug-gare

Den där ryska bilen är inte alls så Vaz, det känns som att köra en Lada

* Oskar har verkligen rest mycket i sina dar.
- Var har han varit da?
- Kågelresare på howlingbanan.

TIDSSTUDIE på ett ansvarsfullt arbete

- 08.10 Litar på att hans klocka går rätt
- 08.15 Stämplar in
- 08.30 Har just anlänt
- 08.45 Diskuterar morgonens trafik
- 09.00 Smygläser dagens tidning
- 09.15 Klipper ut en platsannons
- 09.30 Tänker på arbetet men blir avbruten av telefonen
- 09.45 Diskuterar gårdagens TV-program
- 10.00 Dricker kaffe
- 10.15 Letar efter någon som vet vad det är till lunch
- 10.30 Plockar fram papper för dagens arbete
- 10.45 Diskuterar veckans tipsomgång
- 11.00 Letar efter en pärm
- 11.15 Letar fortsarande efter en pärm
- 11.30 Berättar en historia för en annan pärm-letare
- 11.45 På väg tillbaka till sin plats
- 12.00 Förbereder sig att gå till lunch
- 12.15 Går till lunch
- 12.30 Är på lunch
- 12.45 Är på lunch
- 13.00 Är på lunch
- 13.15 Har inte kommit tillbaka från lunch
- 13.30 Lunchen troligen förlängd
- 13.45 Kommer smygande från lunch
- 14.00 Diskuterar maten
- 14.15 Måste springa på toaletten
- 14.30 Går för att hämta en ny penna
- 14.45 Letar efter en pennvässare
- 15.00 Diskar kaffekoppen
- 15.15 Dricker kaffe
- 15.30 Pratar om den kommande kvällen
- 15.45 Bjuder en kompis på bio
- 16.00 Förbereder dagens arbete
- 16.15 Upptäcker att pärmen ännu saknas
- 16.30 Börjar städa skrivbordet
- 16.45 Står i kön till stämpelklockan
- 16.59 Stämplar av misstag ut för tidigt

LUFTFYLLNINGSGREGLER.

Sondivers

SOM ALLA GRODMÄNN VET FYLLER VI VÅR LUFT PÅ DYKSHOPPEN SCANDIVERS VANADISV. 27 TAG MED MEDLENSKORTET FÖR I ÅR VISA UPP DET I AFFÄREN NÄR DU LUFTAT OCH SE TILL ATT DU BLIR AVPRICKAD PÅ VÅR FYLLNINGSLISTA SOM FINNS DÄR.

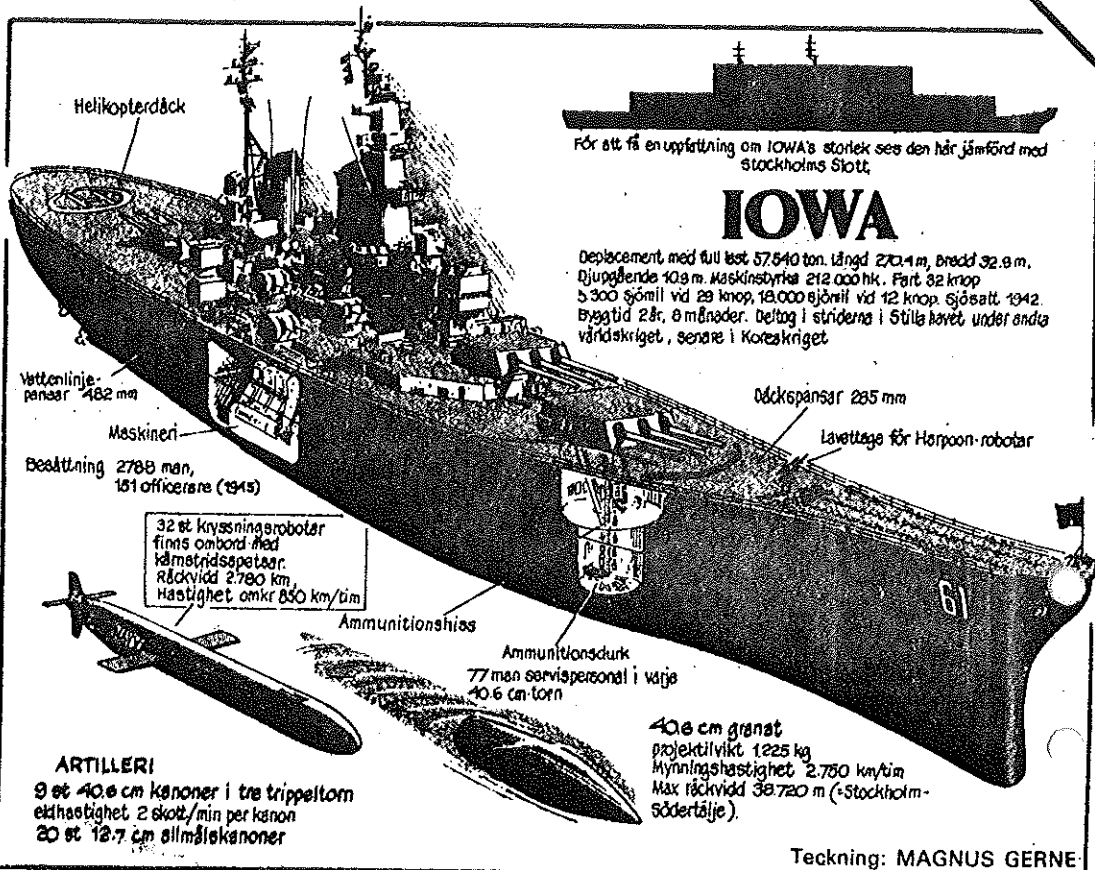
OCH SIST MEN INTE MINST BETALAR DU DIN 5 KRONA, KLUBBEN SUBVENTIONERAR RESTEN.

EXPRESSEN

26 SEP 1985

SNACKA OM DYK- MÅL.

LEK MED TANKEN
ATT DETTA FAR-
TYG LEGAT FÖR-
LIST MED BOTTNER
PÅ 40MS DJUP.
HUR MÅNGA ÅR
DET SKULLA TA
FÖR GRODMÄNNEN
ATT SÖKA IGENOM
DETTA VIDUNDER.
JAG SKULLE KUNNA
TÄNKA MIG OFFICERS-
MÄSSEN FÖRÅD
GENOMSÖKT MÅNGA
GÅNGER AV VISSA.

ARTILLERI
9 st 40.6 cm kanoner i tre trippeltorn
eldhastighet 2 skott/min per kanon
20 st 12.7 cm allmålskanoner

Teckning: MAGNUS GERNE

"Iowa" är tillsammans med systerfartyget "New Jersey" de enda slagskeppen i världen i dag. De två systerfartygen "Missouri" och "Wisconsin" kommer — även de byggda under andra världskriget — snart att åter vara i bruk efter att ha legat i malpåse. När president Ronald Reagan tillträdde 1981 beslutade han att fartygen skulle rustas upp. Kostnad: sammanlagt tjugo miljarder kronor, tre miljarder mindre än Sveriges totala försvarsbudget.

DYKAREN SOM ÄREN FLASKSAMLARE

34-årige Kurt Böttner från München hör till de många som har sportdykning som hobby. Men inte alla har samma hobbyinriktning. Han dyker nämligen för att leta tompavor och det kan tyckas vara mycket möda för ingenting i öldrickerlandet Tyskland. Men faktum är att han på det här sättet skapat en alldeles unik samling gamla flaskor.

DET VAR DÅ SJÄLVA
FAN ATT DU SKA HA
SÅ SVÅRT ATT
HÅLLA REDA PÅ
GASBLANDNINGEN!

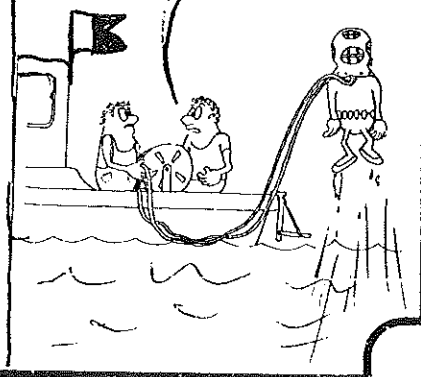
En lillebror

— Pappa, jag vill han en lillebror i födelsedagspresent.
— Men det går ju inte, det är bara några veckor dit och det hinner jag inte ordna.
— Men pappa, kan du inte be farbror Algot hjälpa till?

☺ Jag föll i vägbanan min man fortsatte med sin moped och körde sedan i diket. Om jag fick hjälp eller som jag reste mig själv minns jag inte. Men när min man kom tillbaka och fick se att jag överlevt blev chocken för svår för honom så han föll ner avsvimnad. ☹

Kvickt svar

En dam rastade sin lilla tax på en byväg. En mopedknutte kommer tjoande och bromsar in. Han säger till damen:
— Fan vad rättorna har blivit stora nuförtiden!
Damen svarade snabbt:
— Ja, och moped åker dom också!

OM ISEN
LIGGER ELLER
INTE SÅ BLIR DET
DYK PÅ ANNAN-
DAGEN 26/12

SMEDSUDDEN
UNDER VÄSTER-
BRON.
SAMLING KL. 12.00
FRÅGOR ???
RING PETER J

BOKA LÖRDAGEN
8 FEB. 1986 FÖR
ÅRSMÖTE MED
ÅRSFEST

TID O PLATS MEDL. SENARE.

MEN VI GRODON
KÖR SOM VANLIGT
PÅ ONSDAGARNA 18/12
8/1 KURSSTART IGEN
DEN 15/1 -86

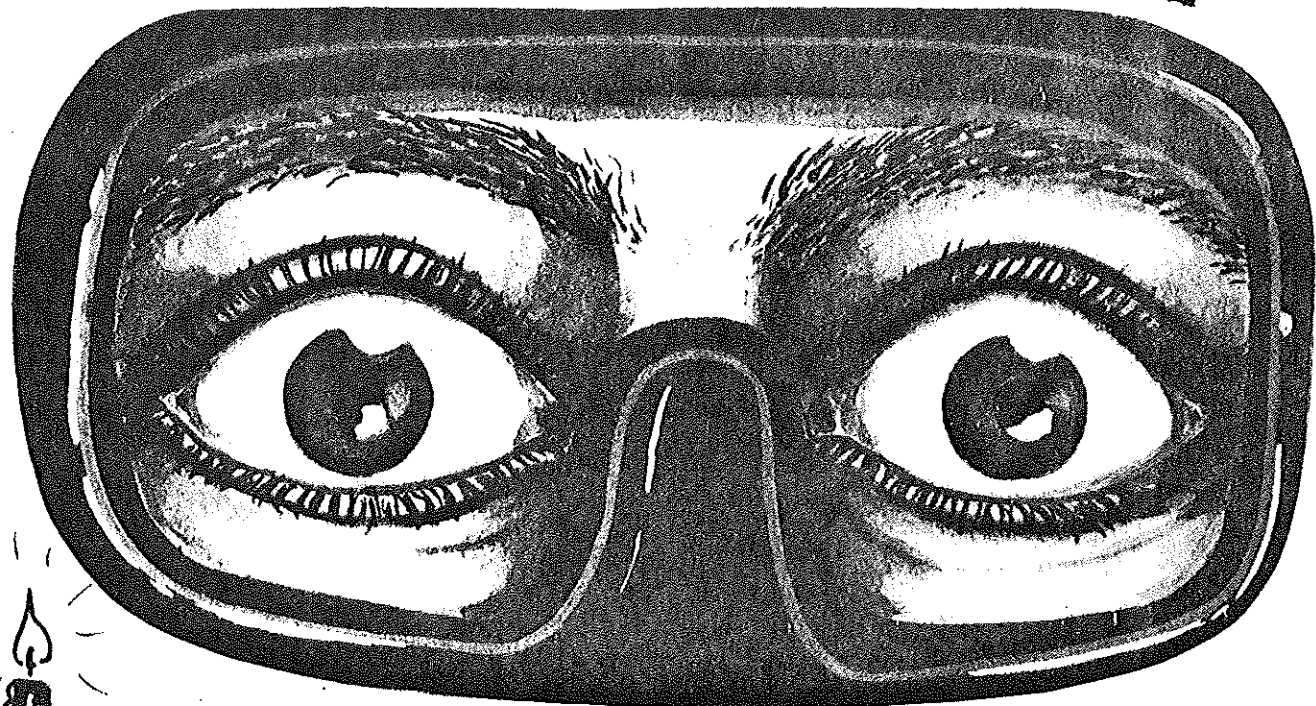
HEER

TÄNK PÅ ATT
TIBBLEBADET ÄR
STÄNGT 25/12 O 1/1.
KÖP ÅRSKORT
DET LÖNAR
SIG

groddbladet

STÄLL UPP PÅ ★

LUCIASIMMET ★
ONSDAGEN 11 DEC KL. 20.00

PROGRAM: INSLÄPP 19.50-20.00 DIREKT SAMMLING VID
BASSÅNGKANTEN. UPPVÄRMNING BANA 5-6 DJUPA DELEN

KL. 20.45 LUCIASIMMET I BASSÅNGEN ALLA I TÅGET.

KL. 21.00 STAFETT PÅ MÖJLIGA OCH OMÖJLIGA SÄTT

KL. 21.30 UPP UR BASSÅNGEN SAMLING I KAFFETERIAN

KL. 21.45 LUSSEKAFFE MED TILBEHÖR KLUBBEN BJUDER

C:A KL. 22.45 LÄMNAR VI TIBBLEBADET EFTER VAD VI
HOPPAS EN TREVLIG LUSSEKVÄLL.

DETTA ÄR EN TRADITION FÖR
FÖR ALLA GRODMÄN SEDAN 1973
VÄLKOMMEN!

Vinterkalendarium

DECEMBER.

OBS →

11/12 Styrelsemöte i Tibblebadet före Luciasimmet kl: 19.00
11/12 LUCIASIMMET I TIBBLEBADET KL: 20.45 på vår vanliga träningstid 20 - 21.30
se även sidan 18

GOD JUL GOD JUL GOD JUL GOD JUL GOD JUL GOD JUL GOD JUL

26/12 Annandagsdyk årets sista vid Smedsuddsbadet se även sidan 17.

Gott nytt år.

JANUARI 1986... Ny medlemsavgift. SENAST 10/1-86

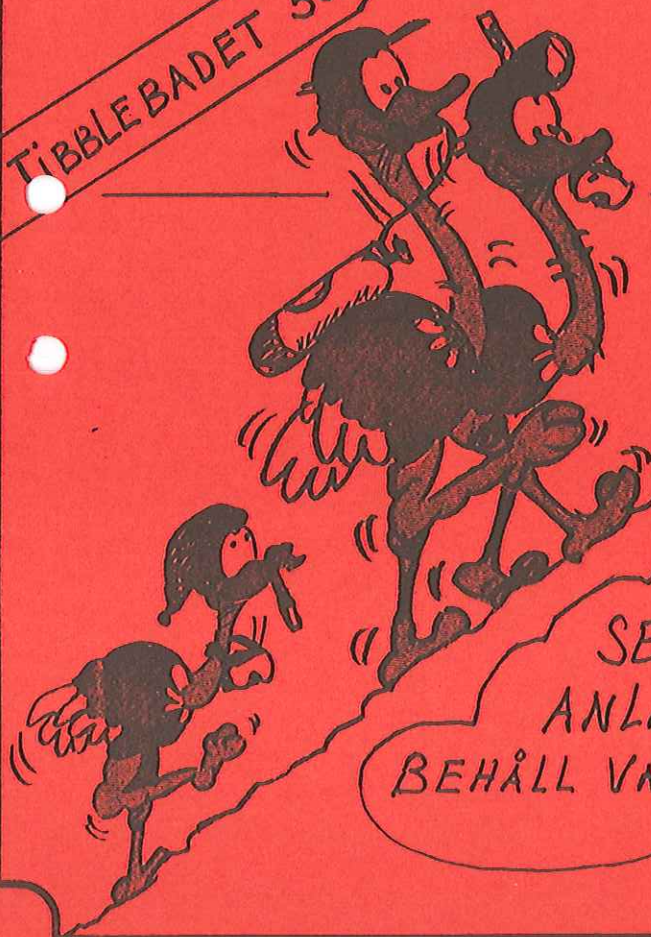
16/1 Styrelsemöte hos Anders Mosilane kl: 19.00

FEBRUARI Lörd. 8 kl:18.00 ÅRSMÖTE o ÅRSFEST se vidare kallelse i jan.

SDK GRODMÄNNEN :S

ONSDAGSKVÄLLAR KL 20.00-21.30 i TIBBLEBADET KLUBBENS EGEN TRÄNINGSTID.

TIBBLEBADET 50M

HÅLLTIDER:
INSLÄPP KL. 19.50
5:AN 6:AN TVÅ BANOR TILL 20.45
DÄREFTER HELA BASSÄNGEN
FÖR OSS SJÄLVA TILL 21.30
SENAST 21.45 UTUR
ANLÄGGNINGEN.
BEHÅLL VATTENVANAN I VINTER.
Välkomna!

grodbladet

God Jul

Godt Nytår

Scandiver

VANADISV. 27 STHLM.

TEL. 08-312203 - 312208

HAR JULKLAPPSTIPPS
FÖR HELA DYKARFAMILJEN!

ÖPPETTIDER: MÅND - ONSD - FRED. 10.00 - 18.00 LUNCH 13.00 - 15.00
 TISD - TORSD 10.00 - 21.00 - " - " - "
 LÖRD 10.00 - 14.00 INGEN LUFT EFTER 18.00

E-85